

GUNNERSKE

GUNNARSKOGS BYGDELAGS TIDNING.
FÖR ALLA MED KÄNSLA FÖR BYGDEN.

NR 1 1999

För tio år sedan hade kung vinter klätt naturen i vinterskrud. Här är Jan Ålander från Årbotten ute på en skidtur i djupsnö och strålande solsken.

Foto: Per-Olov Ålander Text: Rolf Nordling

INNEHÅLL:

**Milleniumskiftet, Kåppra & Gryth, korsord,
förtroendevalda Gûnnerskeinger, "Vilden" vid Östra Abborrsjön mm.**

Te å börje mä

Första februari. Vinterns grannaste dag med strålande sol och behaglig temperatur.

Vi går mot vår med stormsteg och också mot Gånnerske Märten som i år blir lördagen den 15 maj. Vi har haft två möten i Mårtensalliansen och anmälningar har redan börjat komma in. Men Vi vill ha in fler anmälningar från våra egna hantverkare och konstnärer i Gunnarskog. Ni är många och har mycket att sälja och visa upp.

En annan händelse som Vi hastigt närmar oss är Milleniumskiftet. Vi är där fortare än Vi tror. Hur skall Gunnarskog Celibrera detta. Skall Vi sitta hemma och jäsa eller ska Vi göra något tillsammans? Inom Bygdelaget är Vi tacksamma för tips och ideér.

Skriv, ring eller hör av Er på annat sätt. Kanske kan Vi få till något bra som Vi kan minnas länge.

Ha det så bra å schlep inte i glinna

Alf Danielsson

**Nästa manusstopp
är den 10 april**

Morgondagens människa

Vi rör allt mindre på oss. Gympa lektionerna krymper i antal i skolan och Vi sitter mest framför datorn eller TV:n. Undrar just om morgondagens människa kommer att få födas med större bakdel och mindre fötter...

Marianne i Börtan

ADOLFSSONS AudioVideo-service
Tala med Sune

SERVICE & REPARATIONER AV

- TV och Video
- Hemelektronik
- Bilstereo
- Parabolantennläggningar
- Antennmontering

☎ 0570-321 09, Mobiltelefon 010-693 61 53 Gårdsås Gunnarskog

Gånnerske Nytt

Nummer 1, årgång 6, 1999

Redaktör och ansvarig utgivare:

Alf Danielsson
Gunnarskogs bygdelag
Tel: 0570/322 91
Pg. 59 69 29 - 0

Redaktionskommitté:

Rolf Johnson
Lars-Inge Lilja
Fredrik Mattson
Per-Anders Olsson
Torsten Nilsson

Material till tidningen skrivs till största delen av redaktionsmedlemmar samt Gunnarskogsborna.

**Insändare, artiklar m.m.
mottages med största tacksamhet.**

Utkommer med 4 nr / år.

Upplaga 1 500 exemplar.

Utdelas gratis till alla hushåll i Gunnarskog, samt vid turistbyråer, affärer m.m. i Arvika, Eda och Sunne.

Boende utanför Gunnarskog kan prenumerera på tidningen genom att sätta in 80 kr på postgirokonto 59 69 29 - 0

Tidningen är politiskt och religiöst obunden.

För annonsering kontakta Rolf Johnson
Tel: 0570/199 79

Framställt av:

Linda Nikula, Anna Alexandersson,
Stina Holt

1	2		3	4	5	6	7	8		9	10
11			12							13	
14		15				16				17	
18					19		20				
21				22		23		24			
25			26				27		28		
29							30	31			
32			33			34					
35		36		37						38	
39			40			41			42		
43					44			45		46	
47											

Vinterkryss 1999

Korsordskonstruktör:
Gunnar Lidberg

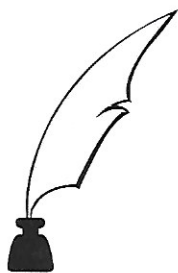
Ditt förslag till lösningen
sändes till:

Rolf Jonsson, rekt.exp.
Järvenskolan
670 35 Gunnarskog.

Märk kuvertet ”**Korsordet**”
Den först öppnade rätta
lösningen belönas med en
penninglott.

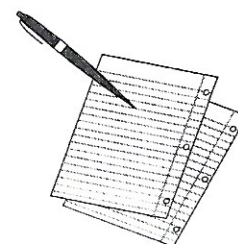
Vågrätt

- 1 Tas hänsyn till i nov-mars.
- 11 Tills vidare.
- 12 Intakta.
- 13 Ha många gjort på julaftan.
- 14 Enormt.
- 16 Läggs ut & tas upp.
- 18 Mjuk metall.
- 20 Januariman.
- 21 Dammtussplats.
- 22 Malningsprodukt.
- 24 Finns i kolstan.
- 25 Trosa & finns på toa.
- 28 Litterär åsna.
- 29 Ärlig, ordningsam.
- 30 Vattenläte.
- 32 40-tals tidning.
- 33 Kallt vatten.
- 34 F.d rysk halvö.
- 35 Drog.
- 37 För intag av stimulerande dryck.
- 38 Järn & sagofigur
- 39 Kommer med posten.
- 41 Rymdresenär.
- 42 Festblåsa
- 43 I regel 365 per år
- 46 Juniman
- 47 Visar

Lodrätt

- 1 Jösse & Nordmarks härad.
- 2 Väntar många på i dataåldern.
- 3 Förflyttas fram & bak och i sidled.
Finns på vissa slott.
- 4 Inte mitt men andras.
- 5 Vajar för vinden.
- 6 Hörn.
- 7 Sådana springare har funnits.
- 8 Nyttja & vara till nytta.
- 9 Jordbrukslärd.
- 10 Finns både her & i förskinhringa.
Bygger skatne i Stommen i vår.
Blir månen för de flesta.
- 15 Rum i gamla Rom.
- 19 Sort eller k.o. å kan man få.
- 22 Har mången målvakt och bildsamlare.
- 23 Modernt kommunikationssystem.
- 26 Ordning.
- 27 Används av brandman & syster.
- 31 Fästvätska.
- 34 Ihop med pleti.
- 36 Samma sort.
- 38 Tandläkarskräck t ex.
- 40 Ett ental.
- 44 Namnet är okänt.
- 45 Lars Gustafsson

Ett levnadsöde, Janne Hagström, Kullen

Han föddes 1882 i Härjedalen, äldst av en syskonskara på 8 st. 5 pojkar å 3 flickor, hans mor va dalkulla å hette Margareta Eriksson. Jannes far hette Magnus Hagström å kom från Allstakan, han reste till Härjedalen på timmerhuggning å körning. Där träffa han Margareta å blev kär i henne. Så föddes då Janne. När Janne va 12 år sålde de hemmet Kryptjärn, å lejde en hästskjuts ner till Eda. Resan kostade 75 kr. Mycke pengar på den tiden 1894. Där fick de jobb på Glas bruket. Janne 12 år jobba som renhållningsarbetare. Men han längta tillbaka till Härjedalen, där jobba han som huggare på vintern å flottning på sommaren. Så fastna han i en vajer, å hans högra arm blev så illa tilltygad så nedanför axeln måste de amputera armen. Ett tag kunde han inte jobba utan drog tillbaka till sina föräldrar som då hade flyttat från Eda till Allstakan-Skogen.

Så fick Janne ögon på en grann flicka som hette Tilda Magnusson. De var det första samboparet då. Annars varo brukligt de kunde inte flytta ihop utan å vara gifta. Janne klara sej fint tack vare sitt glada humör. De hade ett litet jordbruk som hette Bråten, han slådde, hacka potatis, skar både havre och råg på sommaren. Vintern högg han kastved det kunde bli 2-3 meter om dagen. Så var han med på timmer flottning ve Lyred. Men en dag blev han ensam hans Tilda dog. De hade inga barn, men med sin envishet å glada humör skötte han både sysslorna ute å inne

själv, rent å fint ville han ha.

Han hade sina små knep när han rensa sin fisk, skala potatisen, t.o.m. stoppa sina strumpor själv. Själv fick han ingen hjälp, men var villig å hjälpsam mot andra. När vi var små, fick vi följa med honom ut på tjärnet å åka båt rodde själv gjorde han, han vittja sina nät å spölinor å vi kunde se de stora gäddorna han drog upp, de va spännande värre. Sträng va han att vi måste sitta still i båten. Vad skulle han gjort om vi 4 små ramlat i. På den tiden ungefär 65 år sedan, var inte flytvästen oppfunnen. Så tog han sin stekkekass på ryggen å gick de 7 km till Sundberg 1 gång i veckan å handlade. Ingen landsväg då inte. När han gått en bit låg en granne på lur, hoppade fram och slog honom till marken. Men kvick som

en ödla som han var fick han av sig sin kass å klara sej från plågoanden. Janne var den första som starta fackföreningen där å grannarna hade andra åsikter å därför skulle Janne få stryk.

Så blev ensamheten tråkig å han skaffa sej en liten grå hund som han kalla Zönta. Henne prata han vid om allt, hon förstod jämt va han sa. De hade många roliga år tillsammans. Så fick Janne en hemsk sjukdom som bröt ner honom å han förstod vart det skulle bära hän. Så en dag gick han med tunga steg till en granne, som avliva henne, det var ut på sommaren å i augusti 1954 fick också han sluta sina dagar. Vi syskonbarn som bott granne med honom sörjde honom

Brorsdottern Marry

Vi kan skor.

Storgatan 25 Arvika Tel 0570-157 90.

SALONG GUNNEBO
Dam- och Herrfrisering
Tel: 0570-323 10
VÄLKOMNA

Milleniumskiftet 1900

Att den äldre generationen har mycket att berätta om för oss yngre vet vi men vi kanske skulle mera än vi gör skriva ner, videofilma eller banda deras berättelser samt be dem skriva på gamla kort de är alla ett dokument som för alltid försvinner om vi inte gör något. Små enkla berättelser kan vara guldkorn om de får höras eller läsas av flera. Har själv alltid varit intresserad av de äldres berättelser men har varit allt för dålig på att skriva ner vad man fått höra. Tänkte här återge vad jag fick höra berättas av en minnesgod dam i L:a Gård-sås nämligen Emma Ivarsson på "VÄSTBY". Under tecknad va inne på "VÄSTBY" i ett ärende och vi kom att prata på det kommande milleniumskiftet det var i samband med detta som Emma sa.

-Tänk för snart 100 år sänna låg min far & farfar på kôling i Östmarka i Norge. Far var bare 11 år o va mä åhjälpte te dä han örke. Dä va föll mäst vöbäring å lysing mä stallökta men nåen skulle föll järe dä og.

- Di kom gånes hem dagene före julåften för te å fire jul mä familjen men sen va di pôkate tebaka te mila i Norge.

En kort period i min ungdom jobbade jag som lärarvikarie på Tallmoskolan i Charlottenberg. Jag skulle visa klassen ett kranium och ställa frågor omkring ämnet. Inledningsfrågan som förvandlade lektionstimmerna totalt var:

- Är det en man eller en kvinna?

En kille på bakersta bänkraden svarade rappt:

- En kärring, för käkpartiet verkar rätt så slappt...

Marianne i Börtan

ledins

GRUS AB

0570-32044 GUNNARSKOG

Farfar höll på ute vö mila när nyårskväl va inne. Far var inne i kôja å höll fyr i spisen, da hastigt öppnes dåra å farfar stack in huvve å sa.

- Kom nu ut gut ska du få höre på nåe som du aldrig mer får höre i di livsti.

- Hå kan dä være sa far.

- Lyssne ska du få höre. Å langt, langt bort över de milsvidde Nåreske skogane hördes körkeklûckene i Östmarks körke.

- Jo nu ä dä 1900 sa farfar.

Emmas far hette Johan Holmblad han va född 6 februari 1889 och dog 20 juli 1974. Farfar hette Agust Holmblad han va född 18 mars 1853 och dog 4 april 1933. Vi har nog lite svårt att förstå de oerhörda umbäranden som dessa skogsmän fick utstå under sin livstid, men kanske ändå livet var värt att leva när lönen från kolningen i bästa fall efter en höst och vinters hårt slit kom i plånboken. Överallt fick de gå, åka cykel eller häst. Brådskan va ännu inte uppfunnen, inte heller datorn. Men idag ä dä anschles, fast vi aldrig hatt se möe ledigt å aldrig levt se länge ha vi heller aldrig hatt så brått. Vår generation måste tänka på att "senare blir allt för sent".

Vid pennan Rolf Nordling

- Service med garanti -
TV stereo o hemelektronik
parabol o antenn

Lars-Erik Persson
Hantverksgatan 7 C, 671 31
Arvika
(inne på gården vid Bristol
Hotel)

Telefon: 0570-71 14 70

Mobil: 010-650 29 44

Välkommen Till Södra Gunnarskogs Fiskevårdsområde

Alla är välkomna att fiska med handredskap i vårt fiskevårdsområde, men du måste ha giltigt fiskekort. Detta är personligt och får inte överlåtas. Priset är 15 kr för dagkort, 40 kr för vecko-kort och 100 kr för årskort.

Alla som är mantalsskrivna inom fiskevårdsområdet kan lösa ortskort för 50 kr/år. Då får du fiska med handredskap och högst fem nät. Ortskort är personligt och får ej överlåtas.

Delägare i fiskevårdsområdet (ägare av jordbruksfastighet m.fl.) får lösa fiskerättsbevis för 30 kr/år. För utfärdat fiskerättsbevis får fiske bedrivas av innehavaren även av innehavarens make/maka och därmed jämställd samt i föräldrahemmet mantalsskrivna barn.

Samtliga årskort gäller fiskeåret 1 maj t.o.m. 30 april.

Inskränkningar i fisket:

1. På grund av det svaga fiskebeståndet och pågående restaureringsarbete är allt fiske i Gårdsåsälven förbjudet.
2. På grund av det svaga fiskebeståndet och planerat restaureringsarbete är allt fiske i Järperudsälven förbjudet.

3. På grund av den svaga öringstammen i Gårdsåsälven är nätfiske förbjudet från 1 september till isläggningsen i området väster om Bunäset i Gunnern.
4. På grund av utplantering av röding är fiske med nät med mindre maskor än 40 mm mellan knutarna förbjudet i Nordsjön.

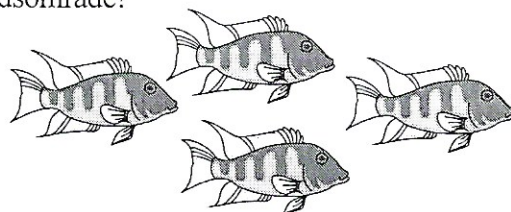
Vid överträdelse av fiskereglerna (tjuvfiske) riskeras att fiskeredskap, båtar, bilar och övrig utrustning tas i beslag.

Vi har riklig tillgång på stor gädda och abborre. Som framgår av kartan på andra sidan finns det många trevliga fiskevatten med vackra omgivningar och tillfälle till vildmarksliv, kanoting och camping. Vindskydd och toaletter finns lite varstans efter sjöarna. Övernattning kan ordnas på Larstomta.

Det finns flera butiker inom området, flertalet säljer fiskekort.

Fiskevårdsområdetsföreningen betalar skottpengar med 100 kr för mink. Även kommunen och jaktvårdsområdena betalar skottpengar för mink.

Lycka till med fisket i Södra Gunnarskogs Fiskevårdsområde!

Ta ut svängarna i livet!

Världens nyaste bil.

En helt ny bil.

Var beredd på helt nya upplevelser.

Pris fr 89.900:-

206

PEUGEOT

PEUGEOT
SILVENS
Bil & Maskin AB
ARVIKA 0570-162 20

Gunnarskogs Byggservice

nybyggnad renovering

golvslipning

Plattsättning

markläggning

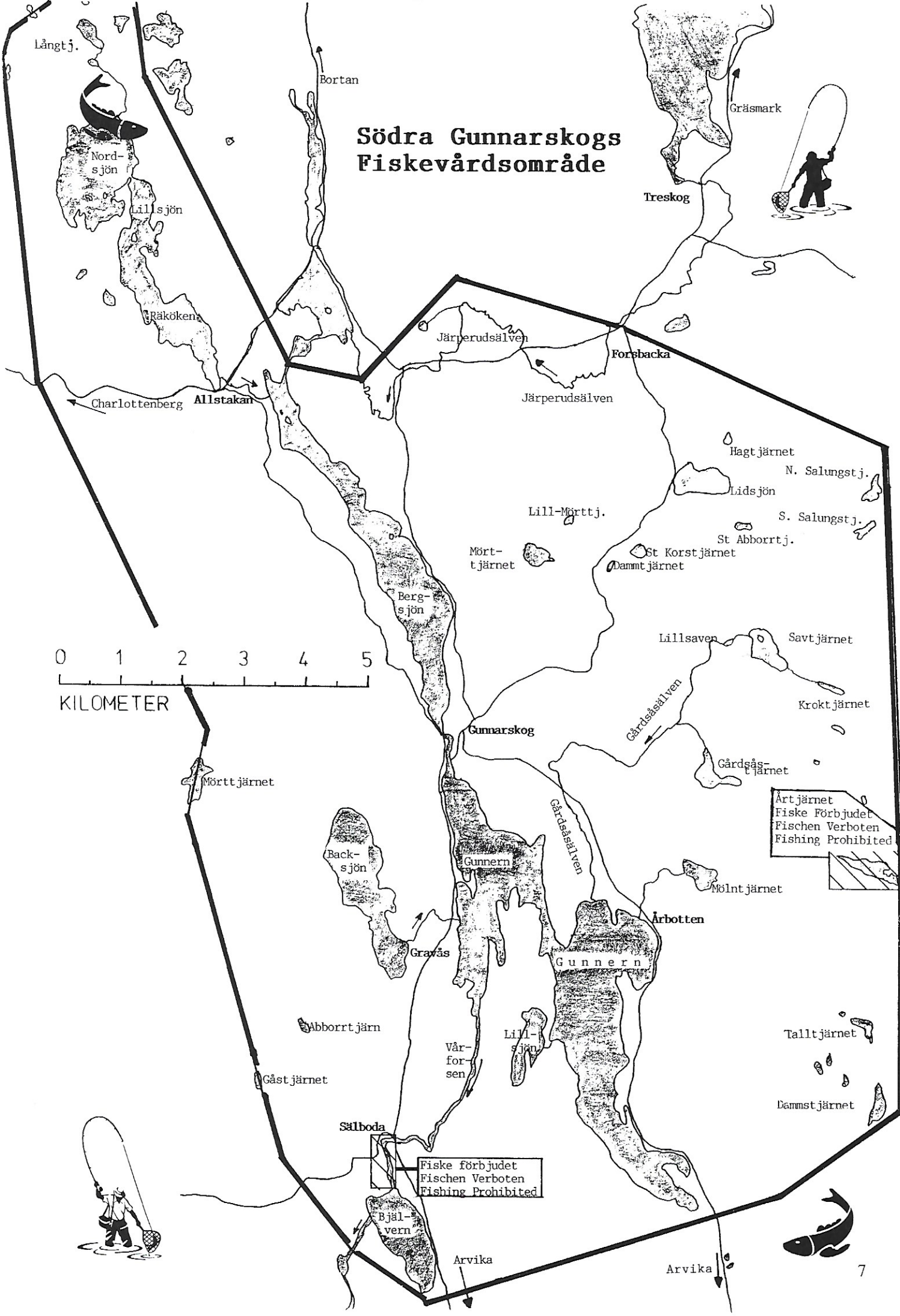
Putte Ålander
0570-325 85
010-665 83 20

Olof Algsten
0570-322 96
010-264 19 09

Södra Gunnarskogs Fiskevårdsområde

Årtjärnet
Fiske förbjudet
Fischen Verboten
Fishing Prohibited

Fiske förbjudet
Fischen Verboten
Fishing Prohibited

Lösning till Julkrysset.

1	G	U	2	T	3	O	4	N	5	G	6	S	7	P	8	R	9	A	10	T	T
	U		11	S	P	E	L	A	R	E	N										R
12	N	13	S		14	E	K	O	T	Y	P						15	B			E
16	N	A	17	V		18	A	S	T	A						19	F	A			S
20	E	L	E	21	V			22	A	E					23	I	L	S			K
24	R	U	R	I	25	K									26	K	N	O	T		E
27	S	T	O	L	A										28	K	E	R	U		B
29	K	O	N	T				30	D	31	K				32	S	E	B			U
33	E	R	A			34	B	R	Ö	35	D				36	T	A				S
37	M	G			38	S	L	I	P	A	39	S					40	D			S
	Å		41	E	M	I	N	E	N	T	42	A									E
73	L	A	G	E	R	K	R	A	N	S	E										N

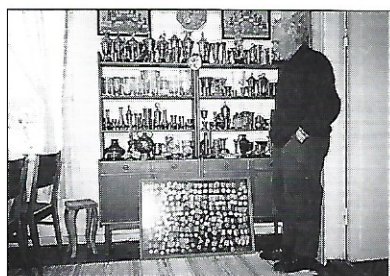
Julkryssets vinnare blev:

Mai Persson
Stommen
670 35 Gunnarskog
Grattis Mai!

Penninglott kommer på posten.

Mästerskytt i Bortan

Han är ganska unik i sin karriär som tävlingskytt, Paul Älvstrand, mästerskytten från Älvtorp i Bortan. Det började på 30-talet närmare bestämt 1938 i Bogens skytteförening. Därefter blev det Bortans skytteförening (numera nedlagd) och nu tävlar han för Eda skyttegille. Paul, tillhörde under många år mästarklassen och är numera aktiv bland veteranerna.

Har deltagit i SM i Gävle & Karlstad, riksskyttet i Göteborg. Förbundsmästare i Värml. 1952. Förbundsmästerskap i veteranenklassen. Deltagit i tävlingar över hela landet samt även i både Norge & Danmark, för det mesta med god placering. Tycker fortfarande det är roligt att tävla, trots att han närmar sig de åttio!

Är dock lite orolig för tävlingsskyttets framtid. Medelåldern är hög och få unga vill ägna sig åt sporten.

Ångrar inte att han gett tid åt denna sport som gett honom många rika upplevelser och många kamrater!

Det behöver kanske inte nämnas att han fortfarande är aktiv jägare, med många lyckade jakter bakom sig. Nämnas dock, att Pauls bröder (6 st) varit duktiga skyttar och intresserade jägare! Äldre brodern Alrik fortfarande aktiv älgjägare!

T.N.

Magnusson
Sten 0570 163 50 **EL**

Vi har elmaterialen och monterar det Ni önskar

Sten Magnusson
Mobiltn 010-281 09 98

Kontor: Parkg. 13, Tel. 163 50
Bostad: Sjövik, Tel. 77 00 61

Ett skidlägerminne.

Nu har vi vintern 1999 här, då kommer tankarna hur det var förr. Vi hade i regel träningsläger på någon snöig plats. 1952 i dec. var lägret förlagt till Körstorp, som ligger nordost om Mitandersfors. Vi åkte Bogen bussen upp, sen åkte vi skidor fram till Körstorp, maten som vi hade med oss och alla huggar grejer, fick vi framkört med häst och släde. Väl framme blev det full fart om dagarna, vi pojkar högg timmer på f.m. och flickorna lagade mat. På e.m. åkte vi skidor, vi körde träningsturer ända in i Norge ibland. Värmlands skidförbunds instruktör Åke Carlsson kom och hälsade på oss en dag, då tränades det teknik i teknikspåret, både med och utan stavar. Varannan kväll åkte vi till Mitandersfors på skidor och med pannlampa, för att hämta mjölk, som kom med Bogen bussen. Att åka ner var inte så svårt, värre var det att åka tillbaka med mjölken, för det var rätt så kraftig stigning upp till Körstorp. På kvällarna spelade Rolf Kyrksjö dragspel, så det kunde bli en sväng om ibland. Sen var det någon som berättade nån rolig historia, värst där var nog Sune Bogelid vill jag minnas. Så roligt hade vi under veckan vi var där, alla var nöjda och belåtna verkade det. Birger Bäcklin skrev en visa som han kallade Körstorparnas paradmarsch som vi kan ta del av på sidan 10.

Blev det några resultat på våra skidåkare efter alle desse läger? Jo: 2 silver, 2 bronsmedaljer på SM och ett stort antal DM tecken, som kan beskådas i prisskåpet på Järvenskolan och en Landslagsplats i EM i Italien för Bertil Dammborg. Jo det var tider det, när Gunnarskogs IK på den tiden var en av Värmlands bästa skidklubbar. G.I.K kunde faktiskt ställa upp med 35-40 talet åkare under åren 1940 – 1965.

Sen så hade vi backhoppare ”Bergsjöbacken som längsta hoppet var 36 meter.” Terrängåkare och skidorienterare. Nya Wermlands Tidningen satte upp ett poängpris på 50 talet till bästa förening som hade högsta poäng efter fem år, G.I.K segrade. Ett nytt sattes upp på ytterligare fem år G.I.K vann igen. Inget mer pris sattes upp. Tänk vilket intresse det var för skidåkning på den tiden i Gunnarskog. G.I.K arrangerade skidtävlingar varje år med början på 30 talet, i regel vid Folkets Hus i Järperud med 3 mil längst. På 40 talet blev det 5 mil då sattes det upp ett vandringspris, som skulle vinnas av den som hade flest in-teckningar 3 st. Segrade gjorde Gösta Svanström Koppoms IK. 1951 startades Bergsjöloppet Värmlands första skidtävling med gemensam start 35 km. Vilken succé det blev från första tävlingen, med flera hundra deltagare och många hundra elitåkare under årens lopp. Kulmen nåddes 1960 då Världs och Olympiamästaren Sixten Jernberg vann, då uppskattades en publik på 5000 vid målet och runt banan. Sista loppet gick 1985 i Fredros, då det var för lite snö vid Järvenskolan. Vi var även först i Värmland med elljusbana som byggdes uppe vid Furuskog i slutet av 50 talet. På invigningstävlingen hade vi flera svenska elitåkare på startlinjen. Den revs 1969 och en ny byggdes vid Järvenskolan. Det gläder mig, när jag ser i förra numret av denna tidning att nuvarande skidsektionen tänker rusta upp elljusbanan. Hoppas också att det bli fart på skidåkandet i Gunnarskog återigen, så vi får se några ungdomar på tävlingar framöver.

Vill du nu se tävlande och resultat från alle dessa år, så finns dom på museét på Larstomta i pärmarna och kort, där är det öppet varje dag.

Med skidhälsningar och god fortsättning på 1999

Morgan Norrby

Övre raden fr.v. Sune Bogelid, Nils-Erik Östlund, Morgan Norrby, Birger Bäcklin, Rolf Bogelid, Morgan Nykvist, Rolf Kyrksjö

Undre raden fr.v. Britta Bäcklin, Gun Olsson, Gunhild Hedin, Asta Persson, Gun Norrby, Doris Östling

Körstorparnas paradmarsch

Vi till Körstorp åkte opp
för att träna upp vår kropp
hugga timmer, laga mat o åka skider
å ingen av oss är lat
så det blir nog resultat
uti spåret, nu i vinter, vad det lider.

Av Billerud vi huggning fick
med Hjallis hjälp så bra det gick
och vi hugger ifrån åtta och till elva
men om procent vi nu ville ha
för att risig granen va
ja då jämkar han nog de, förstår vi själva.

På måndag trodde vi minsann
att vi skidor åka kan
men på tisdag utav Åke fick vi höra
att vår stil är på tok
ryggen den ska va i krok
o att ryck med korta steg det ska vi köra.

På kvällarna vi kopplar av
Åke oss lektioner gav
uti hambodansens mystifikation
för Morgan gick det ganska bra
när han gångstegen skulle ta
men sen fick Gun ej ha för stora prestationer.

Rolf i Körsskogen med glans
spela dragspel till var dans
lika bra som han är till att åka skidor
men vi leker och ibland
kaninleken nu vi kan
och att ravkrok de har sina sidor.

En och annan vägglus
finns det uti vårt hus
på Britta, Asta har dom ätit ganska mycket
madrasserna dom åkte ut
å sängarna förutan prut
för andra sängkamrater har dom bättre tycke

Flickorna i vårt kök
alltid har ett väldigt stök
å de barkar så att knappt vi hinner blinka
men i går vi fick ett skratt
när dom uti bastun satt
för att röka sej liksom en julsinka.

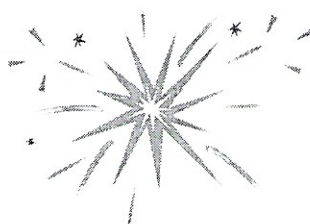
Doris Östlind hon som kan
laga mat som ingen ann
men om för tidigt vi går in
då får hon en bister min
då är det nästan att vi vänder om tillbaka.

Å Gun Olsson söt och rar
en beundrare hon har uti Gårdsås
som nu kort till henne skicka
han i England skaffat sig ”good vill”
å vi säger lycka till
båd med skidåkning å kärlek, lilla flicka.

Bland oss finns ett äkta par
som ej någon möda spar
och mycket troget till varandra är dom fästa
å de grejar å står i
för allt skall trevligt bli
ja de ordnar allting till det bästa.

Sune han är fin på skämt
åt honom får vi skratta jämt
men när vi bad en tala om olympiaden
Sune molteg då ack, ack
men när vi kom till vår barack
kom han i historie-berättar-tagen.

Denna vecka blev fort slut
i morron ska vi rycka ut
å åter resa hem till vardagslivets lagar
å nu slutar vi vårt snack
till varann vi säger tack
för allt trevligt uti Körstorp dessa dagar.

*Text Birger Bäckelin
Den 27 nov. 1952.*

Förtroendevalda Gûnnerskeinger i kommun och landsting:

Kommunfullmäktige: Alf Danielsson, Stommen,
Maja Olsson, Tvärud,
Kenneth Wåhlund, Säterud.

Kommunstyrelsen: Kenneth Wåhlund, Säterud.

Socialnämnden: Maja Olsson, Tvärud.

Barn och utbildnings-
nämnden: Alf Danielsson, Stommen
(V. Ordf.)
Lars-Owe Jansson, Byn
Aina Wåhlund, Säterud.

Byggnadsnämnden: Odd Johansson, Rexed.

Kulturnämnden: Marianne Edström, Bergatorp.

Arvika Energi AB: Jörgen Blackstad, sen.

Överförmyndare: Walter Lidberg, Grännsjön.

Nämndemän,
Arvika Tingsrätt: Arne Andersson, Byn.
Maja Olsson, Tvärud.

Landstings-
fullmäktige: Alf Danielsson, Stommen,
Aina Wåhlund, Säterud.

Sjukvårdsstyrelsen Västra
sjukvårdsdistriktet: Aina Wåhlund, Säterud.

Regionala nämnden: Alf Danielsson, Stommen

Skattenämnder: Birger Bäcklin, Tollersrud,
Gunnar Lidberg, Sälboda,
Torsten Nilsson.

Nämndeman
i Hovrätt: Torsten Nilsson, Bortan.

Nämndeman
i Länsrätt: Maja Olsson, Tvärud.

Ref. avser endast ordinarie uppdrag i de större
och viktigare nämnderna m.m.

Som synes är Vi ett rejält gäng från Gunnarskog
och Vi är alla öppna för diskussioner, ideér och för-
slag. Hör av Er.

Alf Danielsson

REPARATIONER
&
INSTALLATIONER

- * Vatten
- * Värme
- * Sanitet

Anders Cajdert Gunnarskog

Tel /fax: 0570/32261 010/2815487

DÄCKFYND

**Allt i däck.
Billiga bromsdetaljer.**

Vard. 8⁰⁰-17⁰⁰

☎ 0570-311 01

Slektsgranskning.

Mitt navn er Steinar Snarberg. Jeg bor i Bergen (Norge) Jeg har så smått begynt med slektgranskning. Jag har funnet ut at min farfar kommer fra Gunnarskog. Hans navn var Carl Richard Snarberg, født 20. Feb. 1869, død 25 sept. 1943 i Bergen. Han reiste til Norge for å ta arbeid (årstall ukjent) sammen med to søsken, Ernst og Ester. Ester ble bosatt på Eidsfoss. Ernst dro til Oslo.

Jeg håper at De eller noen av Deres lesere kan hjelpe meg.

Vennlig hilsen

Steinar Snarberg
Skomværsvvei 50
5071 Loddefjord
NORGE

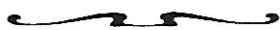

Limerickar

Det var en boxare från Vancouver
som skulle gifta sig i Dover,
men han blev nervös och ringde sin tös:
- Jag tror jag får lämna Walk Over.

En naken kille i Boden
han simma på rygg ner för floden.
Det slog larm flera dar till vårt ubåtsförsvär
perriskop, trodde folk om "klenoden".

En nunna vid klostret i Flen
sades synda och var ej ren, men hon sporde
Gud Far "Är det synd när jag tar,
varje afton en munk till supén

Marianne i Börtan

ORIENTMATTOR • WILTON • RÖLLAKAN
PLAST & GÅNGMATTOR från 98:-/löpm.

Öppet
Vard 12-18
Lörd 11-14

FREDRIKSSONS
MATTOR Fiskevik
Tel. 0570-300 43, 300 47

Tänkvärt

Goda råd är dyra, som bekant
framför allt Kommunalråd.

Eftersom Vi nu har fått bara en mun
men två öron betyder det väl att
Vi ska lyssna mer och prata mindre...

En arg kvinna är som en tepåse,
när hon får det hett om öronen,
inser hon hur stark hon är.

Gammal är man när man inte längre
behöver undvika frestelser därför att
man inte längre möter dem.

Marianne i Börtan

PRIVAT
TANDLÄKARNA

Tandläkare
Lisa Lempert-Reimerson

*Personlig service
med kvalité och omtanke.*

Torggatan 8, Arvika, tel 162 10
(Barn får kostnadsfri tandvård
- Även privat)

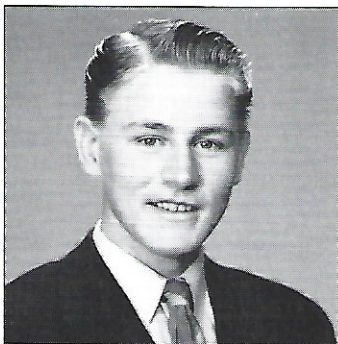
65 år ingen ålder för en skogsman

-Skymt och slikt, ja så, ja. Jag kanske skall berätta om det också då. Säger Sune Bogelid, värmlänning, upp-
vuxen i Bogen några mil från norska gränsen i det
som nu är Arvika kommun men sedan 1966
Enköpingsbo.

UNT Gratulerar

Av Lotta Lille - 0171-200 90

Sune Bogelid har kvar
den värmländska
berättarådran trots
många år utanför barn-
domens landskap. Han
berättar om huset där
han föddes och där han
bodde sina första sex år.
"Gammelstôgan", som
han har ett inramat foto-
grafi av, taget innan

nätvertaket föll in. Om vägglössen som föll ned över
honom och de andra i arbetslaget i övernattningshuset
de kamperade i då de var ute på mätningsuppdrag.
Han berättar om sommaren han flottade timmer och
om hur han och några kamrater på väg hem från en
dans stannade till för att hälsa på kompisar på vakt-
pass i en kolarkoja, och om hur dansskor och vit-
skjortor såg ut sedan de hjälpt till att släcka milan
som tog eld strax innan de kom.

Han berättar om skog och träd och hur skogsarbetet
förändrats sedan han började arbeta i skogen som
13-åring.

-Jag arbetade som busskonduktör ett par år också,
men har man vuxit upp i skog och med skog så är det
den som är viktigast ändå, säger Sune Bogelid.

Han utbildade sig till skogsinspektör efter nästan tio
år som skogsförman och virkesmätare vid bl a Bille-
rud och Vermländska virkesmätaarföreningen, och
senare var han inspektör först för Södra skogsägarna
och senare för Uppsala läns skogsägare.

1978 blev han egen företagare, köpte Uddala såg och
bildade eget bolag. Hummelsta Byggvaru AB, som
han fortfarande driver.

-De bästa åren var i början av 80-talet, då var vi tolv
personer som arbetade här. Nu är jag ensam, har
hjälp på kontoret ibland bara. Nedgången i byggbran-
schen märks förstås. Men vi har klarat oss, och stol-
tast är jag över att vi aldrig gjort någon konkurs. För
en månad sedan firade firman 20-årsjubileum.

Nu säljer Sune Bogelid byggmaterial, men sågar inte
längre virke trots att sågen finns kvar.

Tryckimpregnerar virke gör han i egen anläggning.

-Pension har jag fått nu, men jag kommer inte att
sluta med firman, jag måste ha något att göra. Jag
har öppet fyra dagar i veckan, och det är lagom, det
blir många timmar ändå här.

Det som grämer Sune Bogelid lite är att han saknar
att han för tre år sedan gjorde illa knät då han höll på
att bygga en stuga i Värmland. Efter fallet kan han
inte springa som förut, och inte har han hunnit träna
för att åka Vasaloppet igen heller.

Annars har livet varit fullt av idrott: skidor, oriente-
ring, skytte, skidskytte, skidorientering, fotboll .... På
väggen sitter de viktigaste medaljerna, utvalda ur en
skrivbordslåda fylld av troféer. Tio vasalopp hann det
bli.

-Spöken, ja. Jo, det var när mätarlaget låg i Norge, i
Kollemo. Vi sov där, tio man, i en stuga men en ons-
dag tog jag mc:n och åkte på cirkus några mil bort.
När jag kom tillbaka hade alla de andra åkt hem över
natten. Jag lade mig och vaknade av att dörren intill
slogs upp av en vind. Jag dängde igen den, halvso-
vande. Dörren blåste upp igen, och jag föste igen den.
Dörren for upp en tredje gång, då sköt jag fram väs-
kan framför den så att den skulle hållas stängd.

-När jag såg hur dörren öppnades igen och väskan
sköts undan över golvet, då reste sig håret på mig.
Jag steg upp och gick ut i köket. Vid springan satt en
gammal gubbe i vadmalskläder och långt vitt hår. Han
höll i ett vedträ. Han sade inget, och jag tror inte jag
sade något heller. Jag gick tillbaka till sängen, och
nöp mig så att jag skulle vara säker på om jag drömde
eller var vaken, vaken var jag och sedan knäppte jag
händerna och bad Gud att allt skulle gå bra, och att
jag inget skulle säga om vad jag sett. Det gjorde jag
inte heller på fyrtio år.

Det var Kollemogutten han såg, förmodar han, en
spelman som går igen i stugan enligt folk på trakten.
Förutom skog och idrott är det jakt som intresserat
Sune Bogelid. Under 49 års älgjakter har han fällt 49
älgar. En av dem har lämnat sina horn på väggen i
firman vid Uddala. Han jagar i barndomsskogarna
vid Bogen där han ingår i ett jaktlag.

Att fylla 65 är inget märkvärdigt, tycker Sune Boge-
lid. Barnen kommer hit, det räcker. 50 år däremot
var lite högtidligt, då var det fest, men nu väntar han
til 80-årsdagen.

*Artikeln är tagen ur
Upsala Nya Tidning den 6 april 1998*

Tre Räddningstjänster drabbar samman

För att hålla konditionen på topp krävs regelbunden träning, därom råder inget tvivel. Inom räddningstjänsten i Gunnarskog har vi under flera år frivillig träning varje söndag kväll i Järvenskolan mellan kl. 19.00-21.00. Innebandy varvas med fysträning. Eftersom vi tränat och spelat innebandy under så pass lång tid ansåg vår fysansvarig Magnus Östlund att vi skulle ta steget fullt ut och bjuda in våra kamrater i Edane, Arvika och Glava till en liten innebandycup den 24/10-98, sagt och gjort, inbjudan gick ut men tyvärr hade Glava förhinder så dom lämnade Walk over. Edane kom med fullt manskap, Arvika blev innan matchstart 3 man. Gûnnerskegänget ställde upp med 6 friska mannar.

Thomas Erlandsson ses här agera prisutdelare och under öronbedövande applåder höjer här Kalle Bergström lagkaptenen i Edane det nyuppsatta vandringspriset, ett gammalt fint uppsatt stålrör som vi alla hoppas att det skall finnas många namn på innan det efter tre inteckningar löper ut.

Magnus Ö fungerade som funktionär och regelansvarig. Niklas Olsson axlade domaransvaret, samt vi övriga hade handräckning och hejarklackssyslan på programmet.

Innan startskottet gick hölls en lätt regelgenomgång av MÖ, vilket skulle visa sig fungera bra. Domaren behövde inte tillgripa varke gult eller rött kort. Ingen skadades heller så allt rullade på i bästa kamratanda. I gruppspelen vann Arvika samtliga sina tre matcher men fick sen en omgång av Edane vilka vann med klara 7-4 i finalspelet.

Gûnnerskepojker kämpade väl och tog en hedraden 3:e plats före Glava.

Segrande lag Edane.

*Stående fr.v Kalle Bergström, Evert Nilsson, Inge Albinsson, Stig-Erik Larsson.
Sittande fr.v Lennart Ingmarsson, Erland Fridlund, Sven-Erik Fager.*

*Arvikas lag
Stående fr.v Mårten Eneblom, Lars-Erik Karlsson
Knästående Thomas Erlandsson*

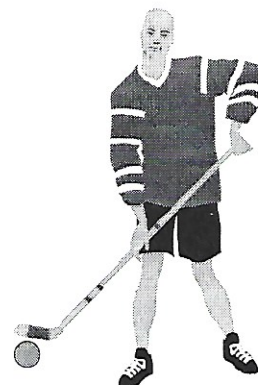

*Gunnarskogs lag
Stående fr.v Lagk. Jonny Magnusson, Karl-Åke Bergfjord,
Anders Cajdert, Lars Axelsson
Sittande fr.v Lars-Ove Olsson, Olof Algesten*

MATCHEN I SIFFROR:

	MM	V	O	F	MÅLS:	POÄNG:
1.Arvika	3	3	0	0	16-8	6
2.Edane	3	2	0	1	16-8	4
3.Gunnarskog	3	1	0	2	12-13	2
4.Glava	3	0	0	3	0-15	0

Efter matchen på Järvenskolan inbjöds samtliga till Gunnarskogsräddningstjänsts vagnhall där det bjöds på förtäring och det nyuppsatta vandringspriset delades ut av stf räddningschef Thomas Erlandsson. Han tackade sen Gånnerskepôjker för ett fint initiativ och uttryckte sin och andras mening

om vikten av att träffas och lära känna varandra under trevliga och lättsamma förhållanden. Han hoppades att detta inte skulle bli en engångsföretelse utan att fortsättning följer. Nästa drabbning tar Räddningstjänsten i Edane hand om vilket dom också gjorde med vandringspriset.

G.I.K:s VÅRFEST LÖRDAGEN DEN 13/3 KL. 19.30

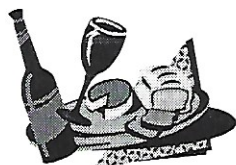
LOGEN HEMBYGDSGÅRDEN
MAT, UNDERHÅLLNING, DANS

Anm. Till Camilla Ledin senast 7/3
tel: 322 68

VÄLKOMNA!

GIK Trivselsektion

Tre dagar i härliga Härjedalen.

Det kom en inbjudan till Gunnarskogs Bygdelag från den driftiga Bygdekommitén i Årjäng. Det gällde en tre dagars studieresa i landsbygdsutveckling i Härjedalen, med start den 27 aug. -98. Mailie Ledin och undertecknad anmälde intresse så efter några dagar kom bekräftelsen att vi hade plats i bussen.

Det visade sej vara en salig blandning av folk, allt från bygdeutvecklare, politiker, egna företagare, turismföretagare och så vi. Huvuddelen av deltagare var från Årjäng, Säffle, Kila samt Forshaga och Östmark. Mailie och jag infann oss i Nysäter kl.05.15 på torsdagsmorgonen den 27. Dom flesta var då redan på bussen, med undantag av några som hoppade på i Karlstad. Första stoppet blev Gävunda i dalarna. Vår ciceron Majvor tar emot oss och berättar medan vi dricker kaffe att hon och några tjejer startade ett personalkooperativ för äldreboende. Mora kommun byggde i samråd med den blivande personalen ett idylliskt hus med sjöutsikt och närhet till skolan och kyrkan. Starten va ganska tuff men nu går det bättre och bättre säger Majvor, som är en eldsjäl för och i Gävundabygden. De boende som vi pratade med stortrivdes med att få bo kvar i sin hembygd och samtidigt kika ut över dagiset med småttingar som leker.

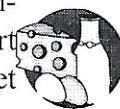
I Noppikoski hoppar vår Härjedalsguide Gun Myhr-Andersson på. Gun va den perfekta ambassadören för sitt Härjedalen skulle det visa sej. Hon hade allt en guide skulle ha. Först fick vi veta att Härjedalen är en enda kommun med knappt 12.000 inv. fördelade på lika många kvadratkilometer d.v.s i själ/km². Inte många industrier finns i landskapet. Skogsarbetet är helmekaniserat och kräver inte många man-
nar.

Annat va det på 1800-talet när Värmlänningarna kom upp i Härjedalen och lärde dom timmerhuggning, körning och flottning ut till kustens sågar. De Härjedalska fjällen ger numera de största inkomsterna. Tyvärr är högsäsongen mycket kort runt julnyår och sportlov. Så där en 24.000 bäddar finns att tillgå.

Vi stannar i Fågelsjö hantverksby där vi serveras mat i det s.k. "Amerikahuset" som bonden på gården lät bygga efter ett vykort från USA. I det stora gamla timmerhuset på gården låstes dörren och därinne stannade tiden. Familjen lät allt bohag stå kvar. Att kliva över tröskeln till detta hus kändes i hela kroppen, man befann sej plötsligt 150 år tillbaka i tiden.

Karl-Erik med bussen spinner vidare uppöver Härjedalen och under tiden berättar Gun allehanda skrönor om sitt landskap. Vi kommer till Överhogdal en liten by med sådär 140-150 själar, där alla verkar vara engagerade i olika projekt. Genom välvilliga kommunala insatser, från länsstyrelsen, arbetsförmedlingen och EU:s olika bidragsformer är resultatet otroliga.

Vi befinner oss här i en total glesbygd med hög arbetslöshet. Här har man insett att om alla drar till stacken hur litet strået än är blir det något. Här har byggts en Forngård runt historien om "ÖVERHOGDALSTAPETEN". Det var vid en städning i ett sockenmagasin som man fann en "trasa" som visade sig vara en textilbonad från 1800-talet. Inte nog med detta fantastiska museet utan i kanten på parkeringen står en nästan färdig s.k. "BAGARSTUGA" i liggtimmer för gemensam tunnbrödsbakning. Hur kunde detta vara möjligt. Recept: Alla hjälptes åt med vad var och en kunde och ingen hade inställningen "dä ä ittna tess". Bussen tog oss sen till natthärberget på Hede Camping där vi bodde i små fina stugor. Maten avnjöts under tiden som vice. Kommunordf. skröt om sitt Härjedalen och dess invånare.

Efter dagens etapp c:a 65 mil på vägen somnade samtliga bums.

Fredag 28 aug.

Gun Myhr Anderssons make kom in i bussen och informerade om det lilla glesbygdsföretaget som jobbar med avancerad programutveckling åt en Stockholmsfirma, detta i lilla LINSELL. Kan detta vara något för Gunnarskog?

Första stoppet för dagen är lilla HEDEVIKEN, där det bor 200 pers. De har 13 föreningar och är 58 medlemmar i bygdeutvecklingsgruppen. Handlaren överlever genom köptrohet och servicetjänster. I byn finns ett stort timrat skolhus byggt 1925 vilket ser nästan nybyggt ut. Skolan lades ner 1965.

Kvinnorna i byn kläckte idén att varför inte använda skolan till vävstuga. Sagt och gjort 15 vävstolar ställdes upp. Det dunkade och vävdes i månader och alstren såldes till turister och andra hugade spekulanter. Därmed var "TROSAVIKSSLÖJD" ett begrepp långt utanför Härjedalen.

Här ser vi Trosaviksslöjd & Cafe som tidigare var skola i 40 år.

Idag lämnar c:a 100 hantverkare in sina alster dit. I ena halvan av bottenplanet inryms ett café där är nu den naturliga samlingspunkten i bygden. Bussen drar oss vidare till LINSELL, en liten by som genomgått en total förändring tack vare en obändig framtidstro på sin bygd. Det fanns en gammal konsumbutik som var nerlagd. Linsellborna fick åka flera mil till affären. Ingen turist stannade heller när dom drog till fjälls. Byalaget skickade ut en ENKÄT, som resulterade i insatser i en ekonomisk förening som köpte huset, och tecknade av arbetstimmar för upprustning.

Ett driftigt par Inger & Håkan Berglund som även hade slakteri, arrenderar den nu blomstrande affären med spelbutik, café och björnstek för 600 kr/kg i kyldisken.

De har även blivit diplomerade för en egentillverkad korv som serverats på NOBELLFESTEN.

Här den nygamla butiken & cafeét i Linsell som drivs av paret Berglund.

Vidare mot Vemdalen där vi lunchar på rest. Spångmyra vid Vemdalscampen. Campingen är ett rent familjeföretag och har utvecklats under många år. Sen besökte vi Vemdalens tunnbrödsbageri. En arbetslös pojke i 30 årsåldern tyckte att han va tvungen att hitta på något vettigt. Han fick lite glesbygdstöd och byggde sen en liten bagarstuga mitt på gården till sitt föräldrahem. Bakar varje dag åt fasta kunder och klarar sej galant.

Besökte kyrkan där vi fick höra historien av självaste kyrkoherden. Drog vidare på en krokig väg och kom fram till ett bondställe. Här hade en Stockholmsfamilj i skobranschen slagit sej till. Ladugården var ganska nybyggd och hette "SKOLADAN", dit kom folk från Hede, Sveg ja ända från norska gränsen för att få något på fötterna. Vår lokala guide i bussen ber chauffören att göra ett stopp så vi får se Åldergården. Ett exempel på hur man med bl. a regleringsmedel återskapar en gammal Härjedalsgård.

Efter en tur på 4 mil västerut öppnar sej plötsligt skogen och vi är framme vid Elsie & Einar Ljungberg i Servsjö, som hade en prydlig kravmärkt getgård med ostmejeri och servering utanför. De säljer till affärer och direkt till kunder som kommer. Lösamheten va en angenäm överraskning för oss. Vi önskade Elsie & Einar lycka till och gled tillbaka till Hedecamping där vi riggade om, för att sen åka upp mot "SONFJÄLLET", där Gun M-A driver en kursgård som heter "NYSÄTERNS FJÄLLGÅRD". När vi klev av bussen spelade Alf Jönsson riksspelman från Hede samt en duktig dragspelare upp till vals.

Det blev en svängom till fiol och dragspel. Gun berättade hur hon byggt upp sin rörelse efter att ha sadlat om från lärare. Ypperligt god mat serverades i kombination av bra underhållning. Vi var alla överens om att detta var en oförglömlig kväll vid kanten av Sonfjället. God natt.

Lördag 29 aug.

Vi åt frukost och styrde sen västerut mot Ljus nedalsbruk. Vi mottogs av Marie Klockervold ordf. i Bygdesamrådsgruppen i västra Härjedalen en verklig eldsjäl i bygden. Hon berättade om arbetet med bl. a återskapande av bruksmiljö, röjning runt bruket, spångning av vandringsleder samt skyltning på engelska, tyska mm vilket vi är alldeles för dåliga på ansåg hon.

*Ljusedals bruksmiljö var en fröjd för ögat.
Här en vy över bruksdammen med kyrkan i bakgrunden.*

Kaffet serverades i Bruksstugan. Karl-Erik körde mot slutmålet för Gun Myhrs guidade tur i Härjedalen nämligen Tännäs Fiskecentrum. Jan Salomonsson är mannen bakom det mesta i Tännäs by. Han har byggt och driver detta. En man med bägge fötterna stadigt på jorden, och har bestämda åsikter om det mesta.

Jan Salomonsson informerar oss om Tännäs fiskecentrum & Rogens naturrum.

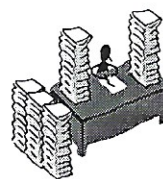
Rogens Naturrum i samma hus är en utmärkt guide till Härjedalens natur. I västra Härjedalen nära Norska gränsen finns Sveriges enda bestånd av 15 tal argisinta bisonoxar.

I Rogens naturrum fanns denna hörna med Härjedalens vilda djur.

Vi tackar Gun för hennes fina guidning. Bengt Andersson som även tidigare under resan framfört lovord fick en ny chans att tacka Gun för att allt klaffat. Efter lunch bar det av mot Värmland igen. På hemvägen diskuterade vi vad vi skulle kunna göra hemma i våra bygder. Kan dom så kan vi. Här har dom 4-5 mil mellan sevärdheterna och vi har högst ett par mil.

Skulle guidad tur genom bygderna med en ambasadör för varje socken vara något att spinna vidare på? Med ett sådant upplägg kan vi styra strömmen av turister så att näringsställen och andra kan dra nytta av detta. Grunden till framgång är samverkan i stället för konfrontation. Ju fler som drar åt samma håll, desto större chans till succé. Skulle jag skriva om allt vi var med om skulle texten bli lika lång som resan.

*Text & Foto
Rolf Nordling*

ALLSTAKANS LIVS

ÖPPET ALLA DAGAR

MÅN - LÖR 10 - 20

SÖN 12 - 20

TEL. 0570 / 770159

VÄLKOMNA!

"Vilden" vid Östra Abborrsjön.

När vi lämnade Per Jonsson i Östra Abborrsjön i förra numret av Gûnnerske Nytt, hade han på barnens begäran blivit satt under förmyndare.

Det något anmärkningsvärda var, med tanke på den senare händelseutvecklingen, att Per Jonsson själv godkände och skrev under den ansökan barnen lämnade in till Tingsrätten. Denna underskrift måste ha kommit till stånd vid ett tillfälle då Per Jonsson av någon anledning befann sig alldeles under isen. (Han bestred också senare sin underskrift.) För resten av sitt liv gjorde han allt han kunde för att komma ur sitt omyndighetstillstånd.

Anders Jonsson på Lybäck hade den 3 dec. 1823 av Häradsrätten förornats till Per Jonssons förmyndare. Fyra månader senare hade han fått nog och anhåller i Tingsrätten att få bli "endledigad". I skrivelsen redogör han ingående för vad som förevarit i ärendet

Per Jonsson, och vad som hände när han tillsammans med 2 förättningsmän, organisten och klockare Lars Berglöf och Per Andersson i Lövnäs, infann sig i Östra Abborrsjön. Respektive person får själv redogöra för händelseförloppet. Först Anders Jonsson:

"Wälborne Herr Häradshöfding, så ock den Wälloflige Härad Rätten!

Sedan jag under den 3 sistlidne December, genom Lofl. Härad Rättens beslut från Förmyndare Protocollet § 74, blifvit förornad till Laga förmyndare för gamle Per Jonsson i Östra Abborrsjön, hade jag straxt efter delfäendet häraf, och på hans barns ansträngningar, i början af detta året, infunnit mig i myndlingens hus, och bakom då ett slags boförteckning på en del af hans lösöre, den Sonen Elias Persson uppgjort, och som han (Per Jonsson) då förklarade, att han ingenting ville bortskrifta till sine barn medan han lefde, togs det beslut att Lösören skulle på offentlig auction till den högstbjudande säljas, och Egendomen på samma sätt bortarrenderas; jag lät då Karlstads Tidningen af den 14 februari, kalla alla dem som med myndlingen kunde hafva oliqviderade räkningar, att före de 11 sistlidne mars, sådant till mig anmäla; Och till samma dag hade jag låtit utlysa den förenämnde beslutade auctionen. Af närlagde bref tåktes Wälborne Herr Häradshöv-

ding och Lofl. Tings Rätten inhämta, huruledes jag och mine förättningsmän blefvo emottagne.

Och emedan jag under wintern blifvit sjuklig, på ett sätt som icke gifver hopp om förbättring, och alltså icke förmår hafva tillsyn öfver Per Jonsson i Abborrsjöns hushållning, på ett afstånd till nära en mil från mitt hem; för den skull anhåller jag med djupaste ödmjukhet att blifva endtledigad från detta förmyndarskap, samt föreslår i mitt ställe Per Jonssons brorson, Nils Olsson i Russerud, eller ock Jon Håkansson i Östra Abborrsjön, som båda äger ungdom och styrka att styra denne vilde; samt vederhäftighet, och tillika har myndlingen så nära, att de kan hafva tillsyn öfver myndlingens hushållning, eller ock sjelfve bestrida densamme.

Under ödmjukaste anhållan och hopp om befrielse

Lybäck den 6 april

Ödmjukaste Tjenare
Anders Jonsson."

Och här kommer organisten Lars Berglöfs "närlagde bref":

"På anmodan af Anders Jonsson vid Lybäck, har undertecknade idag varit honom följaktige till dess myndling, gamle Per Jonsson i Östra Abborrsjön, för att biträda Förmyndaren med auctionshållande å Per Jonssons Egendomsarrende och Lösöresförsäljning; men vid vår ankomst visade sig Per Jonsson alldeles ursinnig, bemötte sin Förmyndare med de grofvaste skjällsord, svordomar och hotelser, och som detta icke nog tog något slut, måste man omside rusa från stället med oförrättadt ärende; Och synes vara omöjligt att taga någon befattning med Per Jonssons i Abborrsjöns affärer, med mindre han blifver ur tillstånd satt; att smäda och våldfara dem som dertill anmodas och förordnas; Och varder detta af oss till sannfärdigt bevis meddelat.

Östra Abborrsjön den 11 Martii 1824
Lars Berglöf, Per Andersson i Löfnäs."

uno-x

BENSIN - GASOL - LIVSMEDEL - ON-LINE

GUNNARSKOGS NÄRLIVS AB

Tel 0570-321 19

Vardagar 8.00 - 20.00

Lördagar 9.00 - 19.00

Söndag 10.00 - 19.00

Försäljning av Fiskekort

Vi kan konstatera att generationsmotsättningarna vid Östra Abborrsjön från och med nu övergått i öppet krig. Och Per Jonsson, som i protokollen från Häradsrätten konsekvent kallades "gamle mannen", var nog inte riktigt så gammal som den yngre generationen hade trott. Förmyndaren Anders Jonsson och hans två förättningsmän var, i jämförelse med Per Jonsson som nu var 72 år, att betrakta som rena ungdomar. Men det hjälpte inte.

Ställda inför en rasande Per Jonsson fick de alla tre ta till flykten. De fick finna sig i att bli mer eller mindre utkastade av "gamla mannen".

Tingsrätten beviljade Anders Jonssons anhållan om "befrielse" från uppdraget att vara Per Jonssons förmyndare.

Sjuklig eller icke sjuklig insåg nog Rättens ledamöter att Anders Jonsson var "förbrukad" och hade gjort sitt vid Östra Abborrsjön. Det var dags för nästa förmyndare att träda in på arenan. Den som förordnades var Nils Olsson Där Norde i Russerud, Per Jonssons brorson.

Tro nu inte att Per Jonsson satt passiv hemma i stugan och väntade att nästa förmyndare skulle göra entré. Satt han på något ställe så var det i så fall vid skrivbordet. En månad efter "den stora bataljen" hade följande skrivelse, eller "ansökan" som benämningen lyder i protokollet, inkommit till Häradsrätten:

**Vi utför reparationer på
Bilar och traktorer**

**Bröderna Johanssons
Reparationsverkstad**

Gröttvål, 670 35 Gunnarskog
Tel: 0570-320 79

"Till förekommande af oredningar och olagligheter af mine barn, hvilka tid efter annan sökt öfverhopa mig med förstörelse, nödgas jag, Wälloflige Härads Rätten, falla till besvär, och sådant i all ödmjukhet tillkännagifva: förutan det att jag tillfullo utbetalt till mine barn deras Möderne arf i löst och fast, hafva de likväl velat tillägna sig stor rättighet, uti den mig enligt Lag tillkommande rätt Trefjärdedelar uti fasta Egendomen och två tredjedelar i löst, såsom Enkeman, hvilka jag med stor flit och aktsamhet förestått, och utöfver hvad mine barn tillkommit i Möderne arf, hafva sedermera hos mig Sexton hundra daler Rmt. Hvilka jag vill hafva återstadt mig tillbaka; Icke nog dermed, de hafva ock utan Förmyndare, och sökt förkränka den faderliga rättigheten mig såsom fader tillkommer; I följd häraf anhåller jag i all ödmjukhet hos Wällofl. Härads Rätten om Förmyndare öfver mine barn, jemte alvarsam förmaning, att framdeles hädaneftir icke tränga och öfverhopa mig med ledsamheter och förargelser, utan måtte mig vara fri att utan klander disponera och bruka min både lösa och fasta egendom och tillhörighet, hälst jag dervid icke varit någon förstörare, men sorgfälligt vidmakthållit; det jag och framdeles göra skall, intill min dödedag, och vill i likamåtto härigenom hafva afsagt allt Förmyndares välde öfver mig, och att blifva entledigad ifrån ett sådant besvär, samt att mina barn lagligen måtte åläggas till mig återställa hvad de, utöfver deras arf af mig anammat och emottagit.

Slutligen beder jag i all ödmjukhet den Wällofl Härads Rättens Lagmätiga stadfästelse herå, att icke mera blifva oroad och besvärad af mina barns otidiga besök, och att utdrag af protocollet måtte mig meddelas.

Framlefver med särdeles vördnad och högaktning
Ödmjukaste tjenare
Per Jonsson
Abborrsjön under Träskog."

Till samma Ting hade även sonen Elias Persson på Emtetomta inlämnat en skrivelse, där han, brodern Anders Persson och deras svåger Olof Ersson, hemställde att fadern inte skulle tillåtas själv vara myndig. Det som nu mest låg Per Jonsson i fatet var naturligtvis hans förlöpnings mot sin förmyndare och hans två förättningsmän. Att först kasta ut den förmyndare

Häradsrätten tillsatt och sen hos samme Häradsrätt ansöka om att bli förklarad myndig var nog dömt att misslyckas.

Oavsett vad som är sant eller inte av det Per Jonsson påstår i sin skrivelse, kan resultatet bli bara ett. I en skarpt formulerad varning får Per Jonsson veta vad han har att rätta sig efter. Rätten hänvisar till Lars Berglöfs vittnesmål och fortsätter "...samt med kännedom af Per Jonssons våldsamma, sturska och vresiga sinnelag, härigenom alfvarsammelige åtvärna honom, att med agtning, undergifvenhet och sagtnod bemöta sin Förmyndare och hörsammelige uppfylla de honom anständigt och skickeliga arbete, så kärt han vill undvika den strängare vahnartig myndlings spåkande, stadgar och förmår."

Lagens och Myndighetens språkbruk 1824. En 72 år gammal man som först beskrivs som våldsam, stursk och vresig, får veta att det i fortsättningen åligger honom att uppträda med aktning, undergifvenhet och saktmod. Ganska mycket begärt. Och frågan som tränger sig på är: Vad handlade alltsammans om egentligen? Jo, arv, ägodelar. För barnen alltså. För Per Jonsson rörde de sig bara om något oändligt mycket mer. För honom gällde det hans personliga integritet, hans identitet, ja hela människan Per Jonsson.

Bevisandes vara belastad med ytterliagre två förmyndarskap blir Nils Olsson i Russerud den 27 nov 1824 "endledigad", och till ny förmyndare för Per Jonsson förordnades Elias Håkansson i Gränsjön. Han är Per Jonssons avlidne hustru, Lisa Eliadotters brorson.

Och allting upprepar sig på nytt. Per Jonsson ansöker om att bli kvitt sin förmyndare och förmyndaren att bli kvitt sitt förmyndaruppdrag.

"I egen hög person företrädde Per Jonsson den 4 ½ mil långa vägen mellan Abborrsjön och Högvalta för att än en gång försöka bli kvitt sin förmyndare och, som han uttrycker saken: "sjelf få råda om mitt." Ärendet uppskjuts till nästa Ting, men tydligen är Per Jonssons krafter nu på upphällning och protokollet nämner inte mer "gamle mannen Per Jonsson i Östra Abborrsjön."

En stridbar, färgstark men säkerligen också egen-sinnig människas liv lider mot sitt slut. Den 25 februari 1832 dog Per Jonsson nästan 80 år gammal.

Mats Lidberg.

ICA
Thybergs
ARBOTTEN TEL. 320 43

VÄLKOMMEN
till
Din lokala "miljöbutik"

ÖPPETTIDER
MÅN - ONS o FRE 9-18
TORS 9-19
LÖR 9-13

Margaretha's Hår & Syateljé

Klipper & permanentar till humana priser
Syr student & brudklänningar.
Har en liten kollektion för uthyrning,
även brudkronor, tiaror,
handskar & slöjor till bruden
Gör även hembesök

Tel: 0570-77 00 87

MODE I CENTRUM

4®
YOU
clothing company

Kostym 1 495:-

Eliassons
VID
TORGET

MELKA • TENSION • FJÄLLRÄVEN • RAPPSON

4-YOU • BOYS of EUROPE • LEVIS • ROSS RIVER

Kåppra och Gryth

Under våren 1998 stängdes sista butiken i Bortan. Hur länge och hur många butiker som funnits i byns historia, vet jag inte. Jag vet att det funnits butiker på Körn, Bujahle, Högen, Stensbacken, Ståstö (som ligger i Eda men på gränsen till Bortan) Lycka (vid lövsjö) och Dammen. Säkert finns fler ställen. Butikerna fanns under 1800-talets senare del och/eller början av innevarande sekel. När koperativa föreningen som bildades i slutet på 1910-talet öppnades butik på Näset i Bortan. Förste föreståndare blev Daniel Magnusson på Labråten. Han efterträddes senare av Daniel Johansson "Daniel ve Bäckén" som sedermera blev starkt engagerad i koperativa rörelsen på flera plan. För

sina insatser inom rörelsen erhöll han så småningom den s.k. "von Kockmedaljen". Han var också hårt kommunalt engagerad bl a ordf i Skolstyrelsen. En sann idealist och folkrörelsemänniska.

Det berättas att byns privata handelsman Gullbrand Olsson, som hade butik på Högen, inte var särskilt glad åt konkurrensen. Han myntade då uttrycket till kunder som "kompletteringshandlade" hos honom "att där de köpte mjölet kunde de också köpa jästen".

Efter denna kortfattade "historik" förflyttar vi oss till 40- och 50-talen. Det fanns då två butiker i Bortan nämligen: KÅPPRA och GRYPH! "Kåppra" fanns i s.k. Kåppragata där det i mitten av 30-talet uppfördes en efter dåtida förhållanden moder butik istället för den tidigare butiken som uppfördes omkr 1920. I den gamla butiken var bl a Nils Johansson föreståndare, sedermera Jaller och grundare till Jaller klädcenter i Charlottenberg. Gryths butik uppfördes på 1920-talet av Filip Lindvall också tidigare konsumföreståndare. Butiken fanns i hörnet av gårdsplanen hos Sven i Erikstuga. Där öppnade Albert Gryth som kom från Ingersbyn i Gunnarskog butik i början av 1930-talet. I slutet av 1940-talet uppförde han en ny butikslokal vid landsvägen mitt emot Månsstuga.

På hemvägen från skolan tog man sig gärna en titt in i butikerna, Kåppra var den största. Föreståndare var då Carl Danielsson f.ö gift med vår småskollärare, Signe Danielsson. Vid "postdags" d.v.s när Johan Nyström kom med sin postväska, var det mycket folk i butiken.

Nyström var en frodig och jovialisk person utrustad med både pondus och humor. När han satte sin postväska på disken med ett "gomidda!" så brukade Olof Hjelm svara: "tackom och lovom". Om det regnade –vilket det gjorde ibland- (då också) sjöng Nyström "a capella", den s.k väderleksvisan av vilken en vers ljöd:

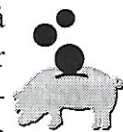
"Det regnar ute natt och dag och lite till ändå,
Att sticka näsan ut ett tag är ej att tänka på,
Nej –inomhus vi stämma upp vår fosterländska sång,
Vi älska våra strömmars brus, och våra bäckars språng."

Nyström var också en duktig auktionist, slagfärdig och fyndig, som inte stod TV-auktionisten i Högvalta efter! Bland "publiken" fanns som nämnts ofta Olof Hjelm närvarande. Hjelm skötte kraftstationen vid Nyback, samt jämte makan Elsa telestationen, Bortansbyn. Han var en festlig person, originell och humoristisk, dessutom utrustad med en svada som inte var av denna världen. En gång utanför "Kåppra" när en kvinna kom gående med en mjölkkärra utbrast han "där kommer hon som dansar Charleston på klacken, varje helgfri torsdag före maten". Vi småpojkar skrattade och lade ramsan på minnet! Som sjöman hade Hjelm, likt baron von Munchausen varit med om otroliga saker på världens hav och dess hamnar. Det var bara när gårdfarihandlaren Johan Englund var närvarande som Hjelm blev lite mera verklighetsanpassad. Englund hade själv varit sjöman under många år och var dessutom mycket geografiskt orienterad. Med i sitt fabulerande tillstånd var Hjelm oöverträffad! Tyvärr finns inget bevarat d.v.s inspelat av Hjelm, vilket skulle varit rolig underhållning också för de som inte kände honom.

Vid dessa tillfällen på "Kåppra" var också Karl Andersson-Kull samt Sander närvarande. Karl A-son-Kull var född på Holmby på Bortanskogen och hade under många år vistats i Kanada. Han återvände på 20-talet till hembygden där han byggde sig en stuga, arbetade i skogen och levde på sitt sparkapital. Även om Karl inte alltid gått förbi krogarna på Logan Street i Winnepeg (Svenskagatan i staden) men hade han ändå en sparad slant, vilket gjorde honom en aning kavat och självbelåten.

Han hade arbetat hårt för detta och inte "ärvat" något brukade han säga vid vissa tillfällen. Sander som egentligen hette Alexander, var ännu ett original som var närvarande vid postdags.

Han hade själv varit lantbrevbärare men slutat. "Däva inte väska som va tong utta ansvare" brukade han svara de som frågade varför ha slutat. Sander

 var Mormon (Mormonerna hade en liten grupp i Bortan i seklets början vilka han tillhörde) Men han var också en humoristisk person, som en gång sade på tal om vedhuggning "Att en ska hogge hör dag för på dä vise har en farsk vö stött" Sander var mycket snål, men också ärlig, han fick en gång två öre för mycket i motgift men han kom tillbaka med slanten.

August på Tomta byns litteräre bonde och som ibland citerade Shakespere, fanns också på plats. Han var en mycket konservativ person, men beläst och mycket allmänbildad. Han ingrep då och då i diskussionerna, när han tyckte att logiken haltade eller att sakuppgifterna inte stämde! Då tystnade diskussionen för den gången! Föreståndaren Carl Danielsson kände sina gubbar och kunde få mycket ganska intressanta debatter gubbarna emellan.

Bygdens andra butik var Albert Gryths lanthandel. Butiken var liten men trivsamt. Under krigsåren då Gryth var inkallad förestods butiken av Gunnar Andersson på Karlstorp. Han cyklade varje dag mellan Mjögshöjden och Bortan för att sköta butiken. Hos Gryth såldes bakelser, och Gunnar som var barndomskamrat med min far brukade någon gång låta mig få någon bakelse gratis vilken jag då mycket uppskattade. Han förstod att småpojks kassa var skral och inte tålde några extravaganser.

Efter några år byggde Gryth sin nya butik och skärpte å betydligt konkurrensen med Kåppra. På kvällarna samlades vi ungdomar i synnerhet, för att prata och "slå käft" med Gryth och hans biträden, som i början av 50-talet var Sven Andersson. Sven omkom tyvärr f.ö på sin 18-årsdag genom en drunkningsolycka i Borgsjön på hemväg från arbetet. Han efterträddes av sin bror Erik som skulle bli butikslivet i Bortan trogen under hela sin aktiva tid. Denne vår vana eller kanske ovana, att "ockupera" butiken medförde att biträdena inte kunde städa och stänga butiken förrän vid sjudraget. Men inte surade dom för detta utan fann det hela tiden till synes trivsamt.

Dåtidens butiker gjorde sannerligen skäl för namnet diversehandel. Det såldes förutom dagligvaror, kläder, motorcyklar, gödselspridare, slättermaskiner mm. Det var bara att beställa så tog man "hem" varan. Således köpte jag en motorcykel av märket Husqvarna av Gryth på våren 1952. Den kom med bussen, det var bara att fylla

på bensin och åka hem. (Brottet är nu preskiberat) Körkortet ordnades senare via Henning i Bergatorp. Butikerna spelade således en stor roll i bygdens sociala liv och gemenskap. Alla träffades där, "ekhöjdingarna" Karl på Orrtorp och Anders i Rashultet m fl, hade lång väg och lastade fullt i sina mesryggsäckar. Mazelius på Rinna, hans "sambo" Tuttan, som han kallade henne, och inför s.a.s öppen ridå, uppskattades av alla.

Under slutet av 1950-talet drabbades Gryth av ohälsa och nödgades sälja butiken. Familjen lämnade till ömsesidig saknad bygden och flyttade till Arvika. Ny butiksägare blev Herbert Swensson från Karlstad. Jämte sin fru Sonja och övr. familjemedlemmar drev han butiken fram till 1980-talet. Föreståndaren på Kåppra var efter Carl Danielsson, Bror Börjesson och Bo Olsson. Biträde på "Kåppra" var f.ö under många år Astrid Åsberg. I början av 1960-talet beslutade sig konsum för att lägga ner i princip alla småbutiker, så skedde även i Bortan. I Bortan tog dock Erik Andersson över "Kåppra" och drev denna som ICA-butik. Vilken han gjorde med den äran i över 30 år. Erik var mån om att det gamla gemytet skulle finnas kvar vilket det också gjorde. När han drog sig tillbaka för något år sedan togs butiken över av Ulla-Britt Löfstrand. Ambitionen var god med p.g.a ohälsa så meddelade Ulla-Britt till mångas ledsnad, att hon måste stänga butiken. Våren 1998 gick således en epok i graven. Någon efterträdare har inte kommit varför nedläggningen väl måste betraktas för definitiv. Någon har menat att gemytet i Bortan därmed försvann, vilket väl är något överdrivet, men visst, betydde mötet på "affär" mycket.

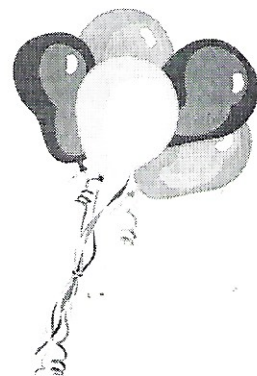
Därför Gûnnarskoginger! Var rädd om de butiker och serviceinrättningar vi har kvar. När de lagt ner sin verksamhet är det för sent. Och man saknar kon mest "när båset är tomt"

 Torsten Nilsson

GÜNNERSKINGER

Ni skall väl medverka på Gûnnerskemårten
Lördagen den 15 maj

Alla kan medverka med försäljning, demonstrationer, utställningar osv.

Det är hög tid att boka plats och detta gör Ni lättast
genom att skriva ner Era önskemål
på en liten lapp och skicka till:

Gunnar Lidberg
Sälboda 4
671 92 Arvika
0570-341 11

Alf Danielsson
Stommen
670 35 Gunnarskog.
0570-322 91

SE HIT !

Mårtensalliansen

Nu är det dags att välja 1999 års Mårtensprinsessa

Bland alla barn mellan 6 och 10 år i Gunnarskog kommer någon att bli
prinsessa och några hennes tärnor vid Gûnnerskemårten den 15 maj 1998.

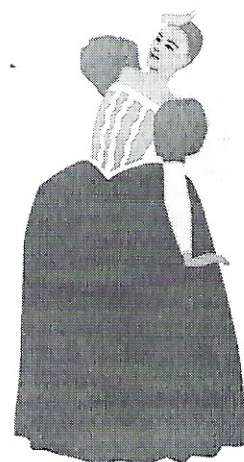
Skicka foto med namn, adress
och telefonnummer till:

Torill Bråten-Johnsson
Stora Årbotten
670 35 Gunnarskog

senast den 10 april 1999.

Observera att detta är ingen tävling!

Vi tycker att det är så roligt att få även de yngsta att bli delaktiga i traditionen och
det ska ju vara **Barnens Dag**, eller hur?

Mårtensalliansen